

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10-11-30250 עופר ואח' נ' בנגן-רינגל

בפני כב' השופטת ס' נשיאה ש' וסרקרוג

המערערות
1. עליזה עופר, ת"ז 010209302
2. יעל עופר, ת"ז 024892051

נגד

המשיבה
מיה בנגן-רינגל, ת"ז 030501225

בשם המערערים: עו"ד אורן שגב
ב"כ המשיבה: עו"ד יובל אדלר

פסק - דין

1. הערעור הוא על פסק דין של בית משפט השלום בחיפה (כבוד השופטת נסרין עדוי) שניתן ביום 28/9/2010 בת"א 2021-07-08, ולפיו נתקבלה תביעת המערערות כי פרסום שנעשה על ידי המשיבה הוא בגדר פרסום לשון הרע, כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק לשון הרע). כמו כן פסק בית המשפט פיצוי לטובת המערערות - בסך של 2,000 ש"ח לכול אחת מהן, החזר אגרת בית המשפט ועוד שכר טרחת עו"ד בסך של 1,000 ש"ח. בנוגע לגובה הפיצוי ציין בית המשפט, בין היתר, כי מדובר בפגיעה בכבוד שלא גרמה בעקבותיה נזק ממוני.
2. הערעור מתייחס לשיעור הפיצוי, שלטענת המערערים הוא נמוך באופן משמעותי מזה הניתן בתביעות כגון אלה, בכלל, ותוך שימת לב לנסיבותיו של תיק זה, בפרט. כך גם בנוגע להוצאות המשפט.
3. המערערות הן אם ובתה אשר עוסקות בהתנדבות בטיפול בחתולי רחוב נטושים. במסגרת זו נמצאו בקשר עם "אגודת חובבי החתולים בישראל (ע"ר)" (להלן: העמותה), ואף נטלו חלק בפעילויות של העמותה. המשיבה משמשת כדוברת העמותה בהתנדבות מזה כ- 18 שנים. משאביה הכלכליים של העמותה הם בעיקרם מתרומות. העמותה נוהגת לקבל קריאות טלפוניות, אך אינה ערוכה לטפל במקרי חירום, הן בשל חוסר היכולת להיות זמנים למתן תשובה בזמן אמת, והן בשל יכולת כלכלית מועטה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10-11-30250 עופר ואח' נ' בנגן-רינגל

המערערות קיבלו בעבר סיוע מן העמותה, והאחרונה אף העבירה לחזקתן מספר חתולים, כאשר העמותה ממנת את אחזקתם.

ביום 9/2/08 מתחה המערערות מס' 2 ביקורת על שיטת המענה הטלפוני בעמותה, ביקורת שלטענת המשיבה הייתה בלתי צודקת והכעיסה אותה מאד.

בתגובה נעשו שני פרסומים: האחד ב-9/2/08 בשעה 16:40 ובו נטען כי מדובר בחוסר איזון נפשי, עד כדי מתן כינויים למצבן של המערערות, ופרסום שני באותו יום, כשמונה דקות לאחר הפרסום הראשון, וגם שם הייתה התבטאות שהתייחסה למצבן הנפשי הרעוע.

4. לטענת המערערות אין להשלים עם פיצוי בשיעור שנפסק וההלכה (רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נח(5) 510, 524) מתווה דרך לפיה יש להעלות את רמת הפיצויים בתביעות של לשון הרע במידה ניכרת. כמו כן עמד בא-כוח המערערות על מטרת החוק ותכלית הסעד של פיצוי - חשיבותה של ההגנה העצמית, ושמו הטוב של אדם מזה, והרתעה, מצד שני. בפסיקת פיצוי בשיעור כה נמוך, אין לטענת המערערות, לא גורם ההרתעה ואף לא גורם החינוך. תוך סקירה של מספר פסקי דין, הצביע ב"כ המערערות על מגמה של העלאה משמעותית בשיעור הפיצוי בעוולה של לשון הרע.

5. לטענת המשיבה אין מקום להתערב בפסק הדין שניתן, מאחר שלהבנתה ניתן על דרך הפשרה; המערערות עצמן נסמכו לאורך זמן על מימון שהן קיבלו מן העמותה, לצורך הטיפול בחתולי הרחוב, ובדרך התנהגותן יש עתה לפגוע בעמותה; לעמותה עצמה יש משאבים כלכליים מצומצמים, מתרומות בארץ ובחו"ל, ופרסומים לפיהן העמותה אינה מטפלת בחתולי הרחוב ואינה מפנה ממשאביה למטרה זו - פרסומים שנעשו על ידי המערערות עוד קודם לאירוע הנדון - יש כדי לפגוע בה. בנוגע לאופן התנהלות המערערות ולדרישותיהן מהעמותה, הפנתה המשיבה לתצהירה וכן לתצהירי העדים מטעמה; הסכומים שנפסקו סבירים ואינם מצדיקים התערבותה של ערכאת הערעור, במיוחד כאשר מדובר על פרסום מצומצם. לעניין הוצאות המשפט, טענה המשיבה כי הטענה אינה נזכרת בעיקרי הטיעון ולכן יש לראותה כטענה שנזנחה.

6. פסק הדין שניתן היה על סמך החומר שבתיק ולא על דרך הפשרה. רק המשיבה הסכימה למתן פסק דין לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט, לפיכך יש לבחון את שיעור הפיצוי שנפסק לגופו על סמך כלל הראיות שהיו בפני בית משפט קמא, ומבלי שהערכאה הדיונית שמעה עדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10-11-30250 עופר ואח' נ' בנגן-רינגל

7.

לאחר בחינה חוזרת של כלל הראיות שהובאו, ועיון חוזר בפסיקה הנזכרת, כערכאת ערעור, ומבלי להפחית מחומרת נוסח הפרסומים, במיוחד כאשר אלה נעשו על ידי דוברת העמותה, אין מקום להתערב בפסק הדין של בית משפט השלום, ככול שזה נוגע לפיצוי שנפסק. יחד עם זאת, היה מקום להעמיד את שכר הטרחה שנפסק על סכום גבוה יותר.

נפרט מקצתם של הטעמים שכפי הנראה עמדו בפני הערכאה הדיונית, ואשר יש בהם כדי להצדיק אישורו של פסק הדין :

מכלל ההתכתבויות שהיו בין הצדדים (ראה למשל מכתבה של עו"ד בן-נון מיום 19/8/2007, היועצת המשפטית של העמותה באותה עת) עולה כי אין זו המחלוקת הראשונה בין הצדדים. על-פי מכתבה של היועצת המשפטית של העמותה בעבר, עו"ד אביטל בן-נון, השאירה המשיבה מס' 2 הודעה "לא מחמיאה" למשיבה, ולמרות האמור, הסכימה העמותה לראות באותו אירוע, כדברים שנאמרו בעידנא דריתחא, ולא לנקוט בכל הליך משפטי, והמשכיות של פעילות משותפת, כאשר היועצת המשפטית קראה למערערות לחזור לשיתוף פעולה עמה, וכך אכן היה בפועל ;

בנוגע לאירוע שעמד בבסיס פסק הדין, הפרסום היה מצומצם יחסית - פורום בתוך אתר "תפוז" - שהוא פורום של העמותה.

מיד לאחר הפרסום הייתה נכונות של המשיבה להתנצל ולעשות כן במסגרת אותו פורום ובאותו אתר שם נעשו הפרסומים שהוכרו כפרסום של לשון הרע ;

עוד יש לקחת בחשבון את העובדה שהמשיבה עצמה, עובדת אף היא בהתנדבות בעמותה. מסגרת העבודה היא תחת תנאי לחץ. ביקורת מתמדת מצד המערערות במסגרת פעילותן המבורכת, יש בה במידה מסוימת להגביר את לחצי העבודה. עובדה זו עולה גם מן התצהירים הנוספים שהוגשו מטעמה של המשיבה, לרבות תצהיר שהוגש ע"י הוטריר, הממלא אף הוא תפקידו בהתנדבות ;

התקציב של העמותה מצומצם ועם כל רצון המתנדבים בעמותה לרבות המשיבה כדוברת למלא את הצרכים של הפונים בקשר לטיפולים בחתולי רחוב, התקציב אינו מאפשר היענות אוטומטית לכל פניה, גם אם זו נראית סבירה בעיני הפונה.

8.

אכן, מטרת הפיצויים בגין לשון הרע, היא בין היתר להחדיר לתודעת הציבור כי שמו הטוב של אדם, הוא קניינו החשוב, ואין לפגוע בו, בין כאיש פרטי ובין כאיש ציבורי (רע"א 1700/10 אבי רועי דוביצקי נ' ליאב שפירא, סע' ט' של פסה"ד) ובוודאי שאין לעשות כך כאשר מדובר באדם שמעורב בפעילות התנדבותית.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10-11-30250 עופר ואח' נ' בנגן-רינגל

מכאן שהחשיבות היא ראשית לעצם הקביעה כי מדובר בפרסום לשון הרע כהגדרתו בחוק
איסור לשון הרע; וכי ההגנה כי הדברים באו בעקבות דרישות לא סבירות של המערערות עד
כדי דרישות מוגזמות, לא תעמוד למשיבה כהגנה אשר פעלה כדוברת של העמותה.
המשיבה נמצאה אחראית לפרסום, וטענותיה בדבר ההגנות שעמדו לה, נדחו.

יש בקביעות האמורות כדי לחזור ולהדגיש, כי ההתנסחות כפי שהייתה היה בה כדי לפגוע
בשמן הטוב של המערערות, וכי המפרסם במקרה כגון זה אינו יכול להסתתר מאחורי טענת
תום לב. זכות האדם לשם טוב היא זכות יסוד בעלת משקל רב במשטר החוקתי, מכוח
הכרה בכבוד האדם, זכות המעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

לעניין גובה הפיצוי הראוי, כאשר מדובר בשתי מערערות, מצד אחד - אם ובת - והמשיבה
שאף היא מתנדבת בעמותה, מצד שני, נראה כי הסכום הכולל שנפסק לגבי שתי המערערות
(4,000 ש"ח), הוא סביר על אף שהוא לצד הנמוך, וכערכאת ערעור אין כאמור מקום
להתערב בסכום שנפסק. יחד עם זאת, יש להורות בנסיבות העניין על השבת סכום ההוצאות
בערעור.

בנוגע לסכום שכר טרחת עורך הדין, יש מקום לקבל את הערעור ולהעלות את הסכום
שנפסק, במידה מסוימת, ולהעמידו על 4,000 ₪ במקום 1,000 ₪, בנוסף לאגרות בתי
המשפט בשתי הערכאות.

9. במהלך הדיון בערעור התברר כי מי שהוציא המחאה למערערות לצורך ביצוע תשלום
הפיצוי, הייתה העמותה. על פי דברים שנמסרו במהלך הדיון, הובהר כי למרות האמור,
התשלום בפועל בוצע על ידי המשיבה עצמה.

בנסיבות העניין, ראוי היה כי אופן ביצוע התשלום על ידי המשיבה יקבל ביטוי חיצוני
תואם, וכי העמותה תימנע מלהוציא המחאה מטעמה.

10. אשר על כן, הערעור מתקבל בחלקו. סכום ההוצאות, לרבות שכ"ט עו"ד, בשתי הערכאות,
נכון למועד פסק הדין בערעור, יועמד על סכום כולל של 4,000 ₪. כמו כן, תשיב המשיבה
למערערות ביחד, אגרות בתי המשפט בשתי הערכאות.
הסכומים הנוספים ישולמו בתוך 30 ימים מהיום.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 10-11-30250 עופר ואח' נ' בנגן-רינגל

מאחר שהמערערות קיבלו פטור מהפקדת העירבון (החלטת הרשמת מיום 22/12/10), אין צורך להורות על השבתו.

המזכירות תמציא עותק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשע"א, 26 אפריל 2011, בהעדר הצדדים.

ש. ארז

שולמית וסרקרוג, סגנית נשיא

